

U Rimu su od 21. do 28. siječnja 2010. u kući za duhovne susrete »Salesianum« održani 28. dani duhovnosti Salezijanske obitelji. U ovom broju objavljujemo tri glavna predavanja s tog skupa. Poveznica im je govor o mladima, odgoju, vjeri, evangelizaciji i srodnim temama. Iako su, što je potpuno razumljivo, trojica autora govorila imajući na umu prije svega konkretne slušatelje i temu radi koje su se okupili, u njihovim je tekstovima moguće pronaći brojne poticaje za vjeronaučno, katehetsko i pastoralno razmišljanje i djelovanje.

Bonato nas poziva da svoju pozornost obratimo na mlade ljude i na neke njihove svakodnevne želje i potrebe. Kao i uvijek, i u ovom je slučaju moguće problemu pristupiti površno i tek usput ili s nešto više pozornosti i zainteresiranosti. U tom slučaju otkriva se kako su potrebe i želje svakog čovjeka, a posebice mladoga, vrlo slojevite i višestruko zanimljive. Bonato ističe kako su one i međusobno blisko povezane. S obzirom na potrebe, važno je upoznati predmet svake pojedine potrebe, njezinu (ne)povezanost sa slobodnim odabirom, odnos čovjekove potrebe i želje te opasnosti koje su s njima povezane. Narav želje otkriva nam i slojevitost puta koji vodi prema njenu ispunjenju. U današnjem svijetu, u kojem se sve više govori o cjeloživotnom učenju, ne treba nas ni čuditi što Bonato također kaže da svaki čovjek, a osobito mladi čovjek, treba učiti željeti. Naše želje i potrebe mogu nas voditi i prema ljudskoj i vjerničkoj zrelosti i prema Bogu. U tom nastojanju važno mjesto i ulogu imaju odgajatelji. Kao i uvijek, i ovdje je moguće dati neke smjernice i ukazati na prikladnije metode i puteve, kao što čini i Bonato. Nemir i nezadovoljstvo mogu biti prigoda za otkrivanje istinskih vrednota i međuljudskog prijateljstva, za uključivanje u zajednicu te za hod i rast u vjeri.

Oslanjajući se na novozavjetno izvješće o putu dvojice učenika u Emaus i na njihov susret s uskrslim Gospodinom, Bartolomé novozavjetni tekst o putu u Emaus prikazuje kao biblijski model sudioničkog projekta i hoda ususret Isusu Gospodinu. Pritom je posebno naglašena uloga i mjesto zajednice. Egzegetsko razmišljanje o zapisu i događajima iz povijesti pokazuje nam njihovu suvremenost. Izvješće o putu u Emaus može biti pedagoški model za rad i razgovor s mladima danas. Za kršćane danas taj put vodi prepoznavanju Krista i susretu s njime u euharistijskom slavlju.

Svijet u kojemu živimo pokazuje nam da se danas mnoge stvari mijenjaju. Neke nam se promjene sviđaju, pa se o njima i s veseljem govori. Često se kao dobre vijesti predstavljaju brojna tehnička dostignuća. S druge strane, neki promatrači vjerskoga života i činjenica govore o alarmantnom stanju pojedinih religija. Nama je, naravno, osobito zanimljivo kad je pritom riječ o kršćanstvu. Čitajući rezultate pojedinih statističkih istraživanja i statistička izvješća, mnogi u njima vide ponajprije negativne pokazatelje. Pascual Chávez, vrhovni poglavar Salezijanske družbe, svjestan je tih činjenica i pokazatelja. Međutim, to što je vjera postala subjektivni odabir, plod osobnog otkrića i odluke te što se u mnogim

slučajevima više ne prenosi automatski s naraštaja na naraštaj, jest problem, ali i poticaj za novo polazište. Valja istovremeno htjeti i znati zamijetiti npr. zanimanje mladih za religioznost i traženje religioznoga. Valja se potruditi bolje upoznati Božju pedagogiju i primjenjivati je u životu. Tada će, kao što je to rekao i Benedikt XVI., biti moguć »susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor a time i konačni pravac«. Kao bibličar i kao odgajatelj mladih, Chavez ukazuje na nekoliko biblijskih modela koji mogu poslužiti pri hodu suvremenim putevima vjere. Zanimljive su i njegove riječi o paradigmatiskim putevima osobnog pristupa vjeri, kao i njegov opis mladog vjernika koji je pronašao Krista. Onaj tko ne odbacuje biblijski poučak i biblijske modele, može i danas kao odgajatelj biti mladima prijatelj i istinski vođa.

Iako nisu izravno povezani, sljedeći članci mogu se promatrati kao svojevrsan nastavak prva tri članka i njihova nadopuna s ponešto drugačijeg motrišta. Razmišljanje bibličara i kateheta C. Bissolija o četrdesetoj obljetnici dokumenta »Obnova kateheze« nije tek nostalgично prisjećanje na dokument biskupa jedne zemlje. To je ujedno i razmišljanje o obnoviteljskim nastojanjima nakon Drugoga vatikanskog koncila na području kateheze, ali i pastorala mladih i religijske pedagogije. Taj katehetski direktorij svojim je smjernicama izravno ili neizravno poslužio kao putokaz i uporište svim kasnijim katehetskim i religijskopedagoškim dokumentima i smjernicama. Bissoli s pravom podsjeća i na nastojanje Benedikta XVI. oko povezivanja vjerske i razumske istine. To valja imati na umu i onda kad se razmišlja o poteškoćama na pastoralnom i religijskom području, pa i onda kada je riječ o rezultatima suvremenih vjeronaučnih nastojanja i pothvata, posebice u školskom okruženju. Valja se pritom uvijek prisjetiti da nikada nije dobro svu krivicu svaljivati samo na jednu stranu, kao i da se neki rezultati ne mogu tražiti ondje gdje ih, pogotovo ako se gleda izdvojeno, nema, ali ih zapravo i ne može biti.

Drugim riječima, kad se danas govori npr. o krizi vjere i o (manjkavim ili katastrofalnim) učincima vjeronauka u školi, tada zaključke o tim (manjkavim i katastrofalnim) učincima nije dobro promatrati samo kao rezultat jednoga pothvata ili područja (a to je kod nas ponajčešće upravo područje vjeronauka u školi). Iako je o značajkama, predmetu i cilju djelovanja, povezivanju i razlikama župne kateheze, školskog vjeronauka, pastorala mladih i drugih srodnih područja, naročito posljednjih dvadesetak godina, i na našim prostorima već mnogo toga rečeno, ipak bismo se usudili reći kako to poglavlje još ni izdaleka nije zaključeno niti razjašnjeno. Naravno, o svemu, pa i o tome, može se razgovarati i razmišljati s različitih stajališta. Može se i tvrditi da je već sve rečeno ili unaprijed odbaciti ovo ili ono stajalište, ali se time situacija neće promijeniti. Nejasnoća, ako postoji, bit će i dalje, a nepomirena stajališta bit će još nepomirljivija i udaljenija. Pohvalna je činjenica kad se o raznim pitanjima trezveno, znanstveno utemeljeno i dokazima potkrijepljeno raspravlja. Još je bolje ako se pritom ima na umu i konkretno okruženje i vrijeme u kojemu se živi i djeluje. Iako podsjeća na riječi koje su zapisane prije gotovo dva desetljeća, ipak se nadamo da se u članku o vjeronauku o školi, katehezi i pastoralu mladih mogu još i danas naći korisni poticaji i nadahnuće za daljnje razmišljanje o tim područjima.

Govor o duši s filozofskog i pedagoškog stajališta, pokazatelj je brojnih mogućnosti da se o naizgled već poznatim temama progovori na nov i svjež način. Na daljnje mogućnosti i širenje obzorja podsjetit će nas i prikaz nekoliko novih knjiga na posljednjim stranicama ovoga broja.

Urednik